

LEGFŐBBIDEJEHOGY

Tandori Dezső emlékére

Mostanában nincs forgalom a Mártírok útján.
Inkább kihalt.
Még kamasz voltam,
amikor megvettem Tatabánya Fő terén,
egy utcai árustól a
Könyvek Könyvét.
Az akkori Centrum áruház előtt űlt egy kartondobozon
a sovány, fehér hajú férfi.
Nem akart téríteni,
eladni se nagyon,
csak árult.
Az biztos, hogy nem volt kereskedő.
Talán nyugdíjas tanár lehetett.
Nagyon szépen beszélt,
tisztán
és érthetően,
mint aki magyaráz.
Három méretben voltak a könyvek.
Kicsik, közepesek és nagyok.
Biztosított,
hogy mindegyikben, szóról szóra
ugyanaz van.
Mindben ugyanaz.
A közepeset választottam.
A nagy túl drága volt,
a kicsi meg nagyon kicsi.
Akkor még hajlottam a köztes megoldásokra,
ma már tudom, hogy
hazugság.
Középút nincs.

Az öreg azt mondta, ha még nincsen otthon,
legfőbb ideje, hogy
vegyek egyet.
Mintha csak miattam ült volna oda.
Én fizettem,
ő szedelőzködött és soha többet nem láttam.
Lesétáltam a Győri útról az, akkor még, Ifjúnunkás útra,
hónom alatt egy
közepes Bibliával
és eltűntem a panelrengetegben.
A hazafelé úton lábam alatt,
a torkomban és a szívemben
dobogott
a legfőbbidejehogy,
aztán a liftajtó csapódásával valahogy lent maradt az érzet,
az alagsorban,
évekig.
Az utolsó magyarórán találkoztam vele újra,
ajándékba kaptuk érettségi előtt
a hazai posztmodern.
Idő már nem volt rá, hogy megértsük.
Húsz évvel később, most,
mikor ugyanúgy, mint mindig,
legfőbb ideje,
hogyan kísértél megint a Fő térre.
Az öreg árus már biztosan nem él,
az Ifjúnunkás útból Mártírok útja lett,
a téren kínai áruház van
és ahol a Bibliát vettem,
pizzéria áll.
A mindennapi kenyér.
Kérek egy olívás, articsókás pármaist és leülök egy padra
az Árpád szobor mellé.
Bal felelem a Turul Étterem,
jobbomon az Árpád Hotel,
szemben velem a nagy madár
a mi Turulunk.

Kicsiket harapok, hogy tovább tartson
és takarásából nézhessem a téren levőket.
Főként a madarakat,
mert az ember kevés.
Az egyik galamb,
réveteg, lefelé néző,
Tandori képű.
Szórok neki néhány morzsát.
Tatabányán nem szokás az utcán korzózás,
a téren báméskodás,
az étterem
vagy a szálloda.
Turista sincs.
Azok vannak itt, akik a buszra várnak, vagy
akik már nem várnak
semmire.
Ott ülnek egy nagy platán alatt heten és isznak.
Szökőkút is van, csak már nem működik.
Az Árpád Gimnáziumból kitódulnak
a kamaszok,
néhányan cigarettára gyűjtanak.
Olyan is akad, aki könyvtárba megy.
És olyan is van, aki kirúzsozza az ajkát a parkban
Ady szobrának,
hogy valami életet leheljen belé.
Teljesen megértem.
Elgondolkozom,
hogy húsz évvel ezelőtt miért nem nekem jutott eszembe ez.
És képzeletben megsimogatom a fejét annak a lánynak,
aki minden nehezítő körülmény ellenére
mégis
és mindig
az életet választja
a halott anyag helyett.
Aztán lesétálok a Mártírok útján,
hátha szembejön...
Hátha most...
Ideje lenne...

FOGOM-E MAJD HALLANI, HA ÚJRA SZÓLSZ?

Hajnalban jött a felismerés,
a fürdőszobán át.
Hetek óta csöpögött a csap.
A szomszédra gyanakodtam,
nem gondoltam még rád.
Hogy már megint éjjel matat,
amikor csendnek kellene lennie,
de nem bír magával.
Dühömben mindennek elmondtam őt,
persze csak gondolatban.
A konyhája szomszédos az én hálósobámmal.
Szitkozódtam az ostoba tervezés miatt.
Végül sírni kezdett a zuhanyrózsa is.
Mindig éjjel.
Másfél méter magasból csorogtak tányércáról a könnyek,
feje kissé meghajtva,
tekintete a kádba néz.
Vízgyöngyök koppantak a kád alján,
elfolyó áldozat.
Tudod, mit tettem.
A zuhanyrózsát a kádba fektettem, hogy ne halljam
a kopogást.
Egy darabig csend volt.
Aztán eldugult a lefolyó.
És amikor a zárt ablakon keresztül befolyt az esővíz a szobába
és dobtáncot járt az ablak alatt felejtett cipősdobozon,
szerelőt akartam hívni
a lefolyóhoz, a zuhanyhoz, az ablakhoz, mindenhez,
hogy javítsa meg.
Mert én mindig azt akartam,
hogy valaki más
mondja meg a frankót.
Pedig akkor már biztos voltam benne, hogy szavak nélkül
szólsz,
mert neked nincs szükséged a szóra,
kizárólag nekem.

Szégyellem magam most.
Hogy olyan hosszú volt az út
az ágytól a fürdőszobáig.
Hogy a baj nem más, mint
segítség.
És hogy ember embernek orvosa
nem lehet.
Nekem kell
betérdelnem a csap alá,
a csatornaszagba.
Most hosszú hajszálakat húzogatok ki a sárból
és ki tudja miből,
visszatartva az öklendezést.
Nekem kell
kipucolni ezt a lefolyót.
Felmosóvödröt tartani alá
és engedni
hogy átmossa
a tiszta
víz.